

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/5018, 2/5001, 2/5002, 2/4986, 2/4974, 2/4932, 2/4923, 2/4861, 2/4862, 2/4842, 2/4817, 2/4798, 2/4788, 2/4791, 2/4771, 2/4748, 2/4730, 2/4701, 2/4681, 2/4668, 2/4669, 2/4621, 2/4617, 2/4606, 2/4567, 2/4568, 2/4547, 2/4541, 2/4542, 2/4543, 2/4522, 2/4513, 2/4494, 2/4481, 2/4482, 2/4463, 2/4464, 2/4456, 2/4437, 2/4413, 2/4361, 2/4341, 2/4308, 2/4285, 2/4286, 2/4287, 2/4280, 2/4272, 2/4262, 2/4261, 2/4234, 2/4235, 2/4236, 2/4213, 2/4219, 2/4196, 2/4189, 2/4174, 2/4175, 2/4176, 2/4168, 2/4154, 2/4155, 2/4149, 2/4107, 2/4110, 2/4103, 2/4094, 2/4095, 2/4085, 2/4086, 2/4064, 2/4057, 2/4035, 2/4036, 2/4037, 2/4008, 2/3997, 2/3970, 2/3856, 2/3837, 2/3838, 2/3839, 2/3828, 2/3829, 2/3819, 2/3820, 2/3817, 2/3797, 2/3796, 2/3765, 2/3736, 2/3731, 2/3703, 2/3589, 2/3584, 2/3548, 2/3531, 2/3532, 2/3472, 2/3473, 2/3451, 2/3440, 2/3414, 2/3381, 2/3382, 2/3377, 2/3375, 2/3358, 2/3341, 2/3320, 2/3286, 2/3257, 2/3220, 2/3109, 2/3102, 2/3103, 2/3079, 2/3075, 2/3076, 2/2988, 2/2914, 2/2911, 2/2912, 2/2894, 2/2897, 2/2936, 2/2891, 2/2863, 2/2864, 2/2865, 2/2851, 2/2852, 2/2853, 2/2831, 2/2798, 2/2627, 2/2577, 2/2574, 2/2564, 2/2559, 2/2540, 2/2541, 2/2531, 2/2532, 2/2493, 2/2474, 2/2470, 2/2446, 2/2449, 2/2426, 2/2437, 2/2398, 2/2387, 2/2367, 2/2263, 2/2239, 2/2211, 2/2210, 2/2185, 2/2186, 2/2181, 2/2182, 2/2183, 2/2160, 2/2161, 2/2162, 2/2145, 2/2136, 2/2099, 2/2059, 2/1994, 2/1983, 2/1989, 2/1977, 2/1913, 2/1906, 2/1812, 2/1769, 2/1737, 2/1742, 2/1717, 2/1720, 2/1721, 2/1711, 2/1627, 2/1628, 2/1629, 2/1656, 2/1658, 2/1619, 2/1620, 2/1604, 2/1690, 2/1691, 2/1633, 2/1679, 2/1559, 2/1558, 2/1528, 2/1498, 2/1420, 2/1403, 2/1404, 2/1378, 2/1349, 2/1373, 2/1304, 2/1307, 2/1309, 2/1311, 2/1292, 2/1272, 2/1273, 2/1250, 2/1184, 2/1156, 2/1142, 2/1145, 2/1112, 2/1115, 2/968, 2/1083, 2/1056, 2/1057, 2/1026, 2/1027, 2/1013, 2/1004, 2/996, 2/997, 2/989, 2/916, 2/866, 2/778, 2/451, 2/695, 2/722, 2/448, 2/449, 2/450, 2/453, 2/457, 2/458, 2/502, 2/697, 2/564, 2/584, 2/459, 2/461, 2/474, 2/611, 2/490, 2/504, 2/553, 2/690, 2/565, 2/582, 2/596, 2/600, 2/477, 2/659, 2/493, 2/649, 2/657, 2/682, 2/693, 2/705, 2/462, 2/469, 2/614, 2/495, 2/660, 2/526, 2/696, 2/566, 2/576, 2/723, 2/599, 2/470, 2/471, 2/608, 2/616, 2/632, 2/663, 2/534, 2/704, 2/726, 2/464, 2/617, 2/483, 2/485, 2/629, 2/531, 2/672, 2/540, 2/554, 2/572, 2/472, 2/613, 2/624, 2/625, 2/498, 2/671, 2/537, 2/692, 2/561, 2/714, 2/456, 2/594, 2/482, 2/488, 2/627, 2/497, 2/500, 2/539, 2/557, 2/563, 2/597, 2/601, 2/618, 2/619, 2/626, 2/630, 2/507, 2/536, 2/677, 2/701, 2/466, 2/621, 2/496, 2/637, 2/645, 2/510, 2/542, 2/684, 2/703, 2/569, 2/468, 2/508, 2/512, 2/648, 2/514, 2/650, 2/658, 2/680, 2/550, 2/571, 2/605, 2/607, 2/499, 2/511, 2/515, 2/651, 2/517, 2/662, 2/552, 2/709, 2/476, 2/636, 2/501, 2/639, 2/653, 2/519, 2/656, 2/664, 2/698, 2/574, 2/612, 2/479, 2/615, 2/638, 2/522, 2/525, 2/528, 2/529, 2/530, 2/706, 2/460, 2/463, 2/473, 2/487, 2/635, 2/527, 2/667, 2/668, 2/532, 2/670, 2/452, 2/610, 2/634, 2/505, 2/506, 2/643, 2/665, 2/669, 2/674, 2/538, 2/454, 2/455, 2/642, 2/509, 2/533, 2/676, 2/541, 2/679, 2/567, 2/577, 2/465, 2/602, 2/644, 2/646, 2/673, 2/543, 2/544, 2/547, 2/715, 2/592, 2/593, 2/641, 2/647, 2/681, 2/549, 2/699, 2/579, 2/717, 2/581, 2/583, 2/595, 2/598, 2/513, 2/516, 2/518, 2/686, 2/687, 2/691, 2/707, 2/719, 2/467, 2/652, 2/655, 2/688, 2/555, 2/556, 2/694, 2/558, 2/710, 2/721, 2/603, 2/604, 2/654, 2/521, 2/524, 2/559, 2/562, 2/712, 2/586, 2/587, 2/606, 2/523, 2/666, 2/675, 2/700, 2/708, 2/711, 2/578, 2/580, 2/724, 2/475, 2/478, 2/631, 2/661, 2/535, 2/678, 2/545, 2/702, 2/720, 2/589, 2/609, 2/480, 2/633, 2/546, 2/683, 2/548, 2/560, 2/568, 2/570, 2/588, 2/481, 2/484, 2/486, 2/492, 2/685, 2/573, 2/575, 2/716, 2/585, 2/591, 2/620, 2/622, 2/623, 2/520, 2/551, 2/689, 2/713, 2/718, 2/725, 2/590, 2/489, 2/491, 2/628, 2/494, 2/503, 2/640, 2/1096

Esas numaralı kanun tekliflerimin, TBMM İç Tüzüğü'nün 77. Maddesinin 1. Fıkrası uyarınca
28. Yasama Döneminde yenilenmesini arz ve talep ederim. **07.06.2023**

Av.Mahmut Tanal
Şanlıurfa Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Çevre Komisyonu
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu
Tarih: 19 Haziran 2023	Esas No: 2 /681

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 8 Haziran 2023
Numara:

T B M M GENEL MURAK
0 8 Haziran 2023
No : 1226586



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 14 Mart 2022
Sayı : 2152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3213 sayılı Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve gerekçesi ilişikte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.11.03.2022

Av. Mahmut TANAL
İstanbul Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	Çevre
Esas Komisyon	Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji
Tarih: 15 Mart 2022	Esas No: 2/4280



T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ
14 Mart 2022
Numara:

TBMM GENEL EVRAK
14 Mart 2022
No. 982303
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

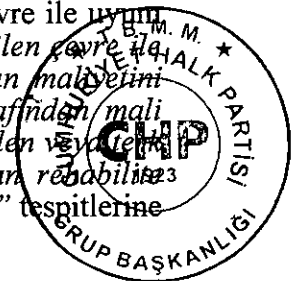
Madencilik faaliyetleri, yer kabuğundaki jeolojik hammaddelerin ekonomik olarak değer elde edilmesi amacıyla bulundukları yerden verimli ve güvenli bir şekilde çıkarılmasını kapsayan işlemlerdir. Ülkemizde yapılan madencilik faaliyetleri, maden arama yapılacak olan bölgedeki su kaynakları, havza durumu ve yapısı, korunan alanlar ve turizm alanlarının varlığı ve potansiyeli dikkate alınmadan yapılmaktadır. Bunun nedeni ise maden arama ruhsatlarının koşulsuz olarak verilmesidir. Hâlbuki madencilik faaliyetleri yürütülecek her ile ayrı ayrı kalkınma politikalarının hazırlanması ve maden rezervinin kalitesine göre ruhsatların verilmesi gerekmektedir.

Çevre, tüm insanlığı ilgilendiren bir olgudur. Çevrenin canlı öğelerinin hayat aktivitelerini olumsuz yönde etkileyen, cansız öğelerin üzerinde ise yapısal zararlar meydana getiren ve niteliklerini bozan yabancı maddelerin hava, su ve toprağa yoğun bir şekilde karışması olayına çevre kirliliği denir. Anayasamızın 56. maddesi: *"Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir (...)"* şeklinde düzenlenmiştir. Bu madde hükmü ile herkesin sağlıklı çevrede yaşama hakkı Anayasamız ile güvence altına alınmış, Devlete çevrenin kirlenmesini önleme, çevre sağlığını koruma sorumluluğu yüklemiştir. Maden işletmeciliği de çevre kirliliğinin önde gelen nedenleri arasındadır.

Ülkemizde madenler önemli bir paya sahiptir. Yenilenemez enerji kaynaklarından olan madenler, bulundukları yerden verimli ve güvenli bir şekilde çıkarılmalıdır. Ancak ne yazık ki ülkemizde yapılan madencilik faaliyetleri sırasında çevre ile uyumlu yöntem ve teknolojiler kullanılmamaktadır, kazılar ve istifleme için belirlenmiş uygun yöntem ve tekniklere uyulmamaktadır. Madencilik faaliyetlerinin yapıldığı alanlarda, çevre ile uyumlu yöntem ve teknolojilerin kullanılmayışı nedeniyle peyzaj yapısı bozulmaktadır, doğal kaynaklar tahrip edilmekte, ekosistemler bozulmaktadır. Yine madenlerin üretimi sırasında maden hammaddesi yanında pasa, flotasyon ve izabe artığı, cüruf ve hurda metal ortaya çıkmaktadır. Bunlar ise çevrenin kirlenmesine neden olmaktadır. Çevre sağlığı ve çevre kalitesi kötüleşmektedir. Bozulmuş bu alanların doğaya tekrar kazanımı, biyolojik üretim potansiyeli ise ancak doğanın onarım ve rehabilitasyonu ile sağlanabilmektedir. Madencilik faaliyetlerinin sona ermesinden sonra mevzuat ve Çevresel Etki Değerlendirilmesi (ÇED) aşamasında verilen taahhütler gereği alanın rehabilitasyonu yapılmalı ve doğaya kazandırılması gerekmektedir. Ancak ne yazık ki ülkemizde gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri sonrasında yapısı bozulan alanların rehabilitasyon oranları oldukça düşüktür.

Madencilik faaliyetleri sonrasında yapısı bozulan alanların rehabilite edilme oranlarının çok düşük olma sebebi ruhsat sahiplerine yeterli caydırıcı yaptırımların uygulanmamasıdır. Ruhsat sahiplerinden 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca ruhsat bedeli alınmaktadır. Ruhsat bedeli; taban bedelinin, ruhsatın yürürlükte kaldığı takvim yılı sayısı, maden grubu, cinsi ve alan büyüklüklerine göre belirlenen katsayılarla çarpılarak 3213 sayılı Kanunda gösterilen tablolara uygun şekilde hesaplanır. İşletme ruhsatlarında %30'u çevre ile uyum planı çalışmalarını temin etmek üzere teminat olarak alınmaktadır. Birçok ruhsat sahibi ise faaliyetlerinin sonlanmasıyla birlikte alanı rehabilite etmek yerine teminatlarının yanmasını göze almaktadır. Zira rehabilitasyon işleri daha maliyetli bir iştir.

Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü'ne ilişkin 2020 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda alınan çevre uyum bedellerinin maden sahalarında işletme sonrası yapılacak rehabilitasyon çalışmalarının maliyetini karşılamada yetersiz kaldığına ilişkin bulgular tespit edilmiştir. Ayrıca söz konusu raporda yapılmış olan incelemeler neticesinde çevre ile uyum bedelleri ile ilgili olarak *"Yıllar itibarıyla Genel Müdürlük tarafından tahsil edilen çevre ile uyum bedellerinin, maden sahalarında yapılacak rehabilitasyon çalışmalarının maliyetini karşılayacak tutarda olmadığı, yatırılan bu bedellerin, Genel Müdürlük tarafından mali mevzuatlar gereği yasal olarak nemalandırma imkanının bulunmadığı, iptal edilen ve rehabilitasyonu yapılmayan maden sahalarının valilikler tarafından rehabilite edilmesinde gerek bütçe temini ve gerekse personel yetersizliklerinin bulunduğu"* tespitlerine



yer verilmiştir. Yine ilgili raporda Maden ve Petrol İşleri Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan kanun taslağında, yürürlükteki mevzuatta işletme ruhsat bedelinden alınan çevre ile uyum bedeli yerine işletme izni bulunan ruhsatlar için tahakkuk edecek devlet hakları üzerinden rehabilitasyon bedelleri alınacağı öngörüldüğü; ancak 2020 yılı denetim döneminde henüz yasal bir düzenleme bulunmadığı belirtilmiştir. Görüldüğü üzere yürürlükteki mevzuata göre gerçekleştirilen madencilik faaliyetleri sonrasında tahrip olan alanlar ruhsat sahibi tarafından çoğu kez rehabilite edilmemekte, ruhsat sahibi yükümlülüklerini yerine getirmemekte, ruhsat sahibinden alınan teminat tutarları ise çevre ile uyum çalışmasında yeterli gelmemektedir. Maden sahalarının Valilikler tarafından rehabilite edilmesinde bütçe ve gerekse personel yetersizlikleri yaşanmaktadır. Dolayısıyla madencilik faaliyetleri sonrasında meydana gelen çevre kirliliği sorunu çözülmemekte, faaliyetlerin gerçekleştiği alan sağlıklı çevre formuna kavuşturulamamaktadır.

İşbu kanun teklifi ile de 3213 sayılı Kanuna göre ruhsat sahibi olanların herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanları çevreye uyumlu hale getirmeyenlere Kanun kapsamında farklı bir zamanda yeni bir başvuru halinde tekrar ruhsat verilmesi engellenerek ve ruhsat sahibinden temin edilecek tutarların miktarı artırılarak, çevre sağlığının korunması ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ihlalinin önüne geçilmesi hedeflenmiştir.



MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1 - Maddeyle 3213 sayılı Maden Kanununa göre ruhsat sahibi olup herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanları çevreye uyumlu hale getirmeyenlere yeni bir başvuru halinde ruhsat verilmesi engellenerek, ruhsat sahibi yaptırıma tabi tutulmuş olup tahrip olmuş alanların iyileştirilmesi, çevre sağlığının korunması ve sağlıklı bir çevrede yaşama hakkının ihlalinin önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

MADDE 2 - Maddeyle 3213 sayılı Kanuna göre ruhsat sahibi olup herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanları çevre ile uyum planı çerçevesinde eksik kalan masraflarını ödemeyen ruhsat sahiplerinden söz konusu masrafların üç katı bedelin talep edilmesi sağlanarak ruhsat sahibinin iyileştirme çalışması yapmadığı hallerde uygulanacak yaptırım artırılarak caydırıcılığın artırılması hedeflenmiştir.

MADDE 3- Yürürlük maddesidir.

MADDE 4 - Yürütme maddesidir.



3213 SAYILI MADEN KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1- 4/6/1985 tarihli ve 3213 sayılı Maden Kanununun 7 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Daha önceden bu Kanun kapsamında ruhsat alanlar, herhangi bir nedenle hükümden düşmüş veya ruhsat hukuku yürürlükte olan sahalarda terk edilen alanlarda çevre ile uyum çalışması yapmadığı hallerde yeni başvurularda talep etseler dahi ruhsat verilmez.”

MADDE 2- 3213 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin dördüncü fıkrasının beşinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bu masrafların bir aylık sürede ödenmemesi halinde 6183 sayılı Kanuna göre ruhsat sahiplerinden, ödenmeyen ve Genel Müdürlük tarafından ilgili vergi dairesine bildirilen tutarların üç katı tahsil edilir. ”

MADDE 3 - Bu Kanun yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

MADDE 4 - Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

